

Jézus Szent Szívének ünnepe

Oz 11,1.3-4.8c-9

Nem szeretem a pusztítást

Gyermek volt még Izrael, amikor megszerettem, Egyiptomból hívtam meg a fiamat. De minél jobban hívtam őket, annál inkább eltávolodtak tőlem: Baáloknak áldoztak, bálványoknak gyűjtottak jó illatot. Pedig én tanítottam meg járni Efraimot, a karomon hordoztam; mégsem ismerték el, hogy a gondjukat viseltem. ... Szívem elváltozott, egész bensőm remeg. Nem hagyom, hogy fellobbanjon haragom: Efraimot nem pusztítom el többé, mert Isten vagyok, nem ember; a körödben élő Szent, és nem szeretem a pusztítást.

Az Ószövetségben a személyiség, a fizikai élet központja a szív (Ter 18,5) és a lelki élet székhelye. Az akkád nyelvű szövegekben hasonlóan nagyon fontos szerepet tölt be a szív, míg a görögök számára inkább csak a költői szövegekben van központi szerepe. A Bibliában a belső ember, és egyben a morális döntéseket hozó ember központjának is számít a szív mind az Ószövetségben, mind az Újszövetségben (Zsolt 73,26). A szív jelenti az ember rejtett énjét is (1Sám 16,7). Az Isten felé forduló, megtérő ember megváltozott magatartását azzal fejezi ki a Biblia, hogy azt mondja, az új szívet kap. Mások szívét, vagyis titkos gondolatait és szándékait mi nem ismerjük, csak az Isten ismeri. Az emberek csak látszat szerint ítélnék (1Tesz 2,17). Az ember a szívével gondolkodik, töpreng és kételkedik (Dán 2,30), sőt az igazságokat is a szívével látja be (Jób 34,10).

Amennyire tiltakozik az Ószövetség Jahve ábrázolása ellen, annyira jellemző, hogy antropomorf képeket használ tevékenységének leírására. Isten gyakorta haragszik, bosszús, a vétséget hetedízigen megtorolja. Ezért az Ószövetség Istenét általában bosszúállónak szokták leírni. A jelen szöveg azonban egészen lírai szinte már szerelmi kapcsolatot tételez fel Isten és a választott nép között, akit nem büntet meg, noha számos esetben hűtlen volt hozzá. Isten tudja, hogy az ember szíve álhatatlan, ezért minden esetben megbocsát. Sőt a jelen szöveg úgy mutatja be Istent, mint akinek fájdalmat okoz népe elpártolása, hűtlensége és vétkei. Megbocsát népének, mert iránta való szeretete fájdalmánál is nagyobb.

Minden emberi, akit helyes szeretettel szeretnek, olyan lelki táplálékot kap, amelyben egészséges személyisége kifejlődhet. Amikor

megvonják tőle a szeretet, számos esetben a fájdalommal személyiség torzulással jár. Az emberek gyakorta állnak bosszút azokon, akik megcsalták őket és becsapták, vagy visszaéltek szeretetükkel. Ilyenkor valami érzelmi igazságosságra hivatkozva úgy érzik, joguk van másokat gyűlölni, joguk van fájdalmat okozni azoknak, akik megcsalták. Sok esetben az igazságos megtorlást valami isteni jogon próbálják érvényesíteni.

Megfelelnek, hogy az isteni személy sajátossága az áldozatos szeretet, amely akkor is működik, amikor megcsalták. Azt szokták mondani, hogy a szerelem és a kenyéréhség irányítja az embert. Az emberi történelem, gyakran az egyes emberek élettörténete is a sértődés és a bosszú története. Számos esetben az elrejtett gyűlölet vagy színlelt kedvesség mögött negatív érzelmek lapulnak meg, amelyek bármely pillanatban felszínre törhetnek és irányíthatják az egész embert, szívét, lelkét, értelmét. Isteni haraggal „horros sacri”-val tudunk válaszolni a sérelmeinkre. Pedig Isten legjellemzőbb sajátossága a gondoskodó szeretet, amelyet ha mi is követnénk, sok vétket tudnánk meggyógyítani és sok vétket tudnánk elfedni.

A világban emelkedik a bosszú spirálja, mintha az rendbe tudná tenni a világ rendjét és a népek harmóniáját a félelem kultúrájával teremtvé egyensúlyt. Akik a félelem kultúráját művelik, megfelelnek arról, hogy két dolog igen találékony, a gyűlölet és a szeretet. Az előbbi csak folytatja és elmélyíti a pusztítást, az utóbbi a béke kultúráját állítja helyre.